

WSTĘP

Niniejsza publikacja proponuje szerokie spojrzenie na problematykę języków specjalistycznych. Wychodzi poza ramy badawcze wyznaczone przez lingwistykę, glottodydaktykę i translatorykę. W prezentowanym zbiorze, składającym się z dwunastu artykułów, uwaga Autorów koncentruje się przede wszystkim na kontekstach komunikacyjnych, zwłaszcza międzykulturowych. Poszczególne teksty zostały przygotowane przez pracowników powstałej w roku 2018 na Uniwersytecie Łódzkim Katedry Języków Specjalistycznych oraz Komunikacji Międzykulturowej, a także przez zaproszonych specjalistów z wiodących ośrodków badawczych w Polsce. Wszystkie artykuły mają oryginalny charakter i zawierają bogaty przegląd najnowszej – zarówno krajowej, jak światowej – literatury przedmiotu.

Tom otwiera programowy tekst Sambora Gruczy podejmujący fundamentalne zagadnienie podstaw lingwistycznych badań nad komunikacją specjalistyczną definiowanych z perspektywy antropocentrycznej komunikologii. Wskazując na potrzebę całościowego traktowania języków specjalistycznych, Autor koncentruje się na problematyce specjalistycznej komunikacji międzykulturowej. Przedstawia ją w kontekście transferencji wiedzy specjalistycznej możliwej dzięki różnorodnym kompetencjom zarówno nadawców, jak i odbiorców tekstów specjalistycznych.

Dwa kolejne artykuły przedstawiają wąskie, genologiczne spojrzenie na orzeczenie sądowe w komunikacji prawnej. Stanisław Goźdz-Roszkowski za przedmiot analizy obiera mało zbadane w literaturze juryslingwistycznej zdanie odrębne oraz jego uzasadnienie. Korzystając z korpusu tekstów *voti separati* zgłoszonych do orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, koncentruje się na ich formie i strukturze. Prezentuje najczęstsze i skonwencjonalizowane sposoby sygnalizowania odrębnej decyzji sędziego. Analizie środków językowych towarzyszy refleksja nad pojęciem, funkcjami oraz adresatami tego komunikatu specjalistycznego. Z kolei Paulina Nowak-Korcz poddaje analizie porównawczej polskie i francuskie teksty wyroków z zakresu prawa cywilnego. Przyjmując perspektywę translologiczną, ukazuje podobieństwa i różnice na poziomie makrostruktury polskich i francuskich wyroków sądowych. Wskazuje na wartość tekstów porównywalnych jako nie tylko wiarygodnego źródła informacji terminologicznej, tekstowo-normatywnej, ale również cennego źródła ekwiwalentów konotacyjnych.

Wątek związany z tłumaczeniami kontynuowany jest w pracy Joanny Kozłowskiej, która skupia się na zagadnieniu wielojęzyczności w tłumaczeniach orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Autorka opowiada się za wyodrębnieniem tłumaczeń unijnych z ogólnej teorii przekładoznawstwa, wskazując na to, iż niektóre kluczowe pojęcia wciąż wymagają przedefiniowania oraz dostosowania do potrzeb translatorskich w instytucjach unijnych.

Katarzyna Fronczak koncentruje się na blogach jako stosunkowo nowej formie komunikacji korporacyjnej. Z uwagi na brak większych, bardziej systematycznych opracowań, prezentowane studium można uznać za pracę pionierską, prezentującą najważniejsze cechy językowe i dyskursywne blogów korporacyjnych.

Dwa kolejne artykuły łączy kontekst dziedziny specjalistycznej. Łukasz Grabowski przedstawia modele opisu dyskursu farmaceutycznego, sygnalizując trudności związane z klasyfikacją gatunków tekstów występujących w jego obszarze, które wynikają w dużej mierze z braku autonomiczności tego dyskursu. Wioleta Karwacka prezentuje wybrane cechy języka medycznego jako skutecznego narzędzia komunikacji zawodowej, podkreślając jego wewnętrzne zróżnicowanie.

Aleksandra Matulewska przybliżyła w swoim tekście problemy komunikacji międzykulturowej w zakresie języka przyrodniczego i łowieckiego. Przyjęta perspektywa łączy translatorykę i dydaktykę, a obiektem analizy są błędy popełniane przez studentów pierwszej z wymienionych dziedzin, głównie w warstwie terminologicznej.

Julia Mazurkiewicz-Sułkowska analizuje język pracowników służb specjalnych w aspekcie konfrontatywnym na przykładzie dwóch teczek z Polski i Bułgarii, postulując, że tego typu materiały powinny być zbadane nie tylko przez archiwistów i historyków, ale także przez językoznawców. W kontekście komunikacji specjalistycznej stawia ważne pytania dotyczące statusu języka donosów jako gatunku tekstu.

W artykule przygotowanym przez Katarzynę Bednarską refleksja nad komunikacją przenosi się na obszar słoweńskiego dyskursu medialnego w kontekście odkrycia grobu masowego w Hudej Jamie. Autorka pokazuje, jak media tworzą pamięć zbiorową, który dyskurs jest dominujący oraz jakie znaczenie poszczególne czasopisma lub serwisy przypisują zdarzeniom powojennym.

Anetta Buras-Marciniak po przedstawieniu zarysu najnowszej historii Bośni i Hercegowiny (BiH) wyjaśnia w swoim tekście, jak skutki ostatniej wojny wpływają tam na współczesną komunikację międzykulturową. Dopełnieniem obrazu wspomnianego kraju jest artykuł Magdaleny Rekść, która porusza zagadnienia związane z komunikacją symboliczną. Jednym z przejawów „dysfunkcyjności podaytonowskiej” w BiH jest całkowity brak komunikacji pomiędzy zamieszkującymi tam Serbami, Chorwatami i Boszniakami.

Naszym zdaniem dwanaście artykułów zaprezentowanych w niniejszym zbiorze oddaje bogactwo poruszanej tematyki oraz różnorodność metodologiczną współczesnych refleksji nad językami specjalistycznymi. Ukazuje również rozległość zainteresowań pracowników nowej jednostki, jaką jest Katedra Języków Specjalistycznych oraz Komunikacji Międzykulturowej Uniwersytetu Łódzkiego¹. Liczymy, iż zaprezentowane prace będą inspirować dalsze badania w coraz bardziej złożonych kontekstach komunikacji międzykulturowej.

Stanisław Goźdź-Roszkowski
Anetta Buras-Marciniak
Katedra Języków Specjalistycznych oraz Komunikacji Międzykulturowej

---

¹ Zob. <http://kjs.uni.lodz.pl/> (dostęp: 26.07.2020).